

Jacek Popiel

Uniwersytet Jagielloński

 <https://orcid.org/0000-0002-8790-2757>

SŁOWO REKTORA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W imieniu organizatorów, władz rektorskich naszych krakowskich i małopolskich uczelni, witam Państwa serdecznie w Auli Collegium Novum, w której spotykamy się po raz siedemnasty, by dyskutować nad dziedzictwem myśli Jana Pawła II.

Kiedy spotkaliśmy się tutaj w ubiegłym roku, ogarniała nas radość z powodu powrotu do tradycyjnych, bezpośrednich form kontaktu, które jeszcze niedawno były zawieszony – jak Państwo wiecie – na rok z powodu pandemii COVID-19. Dzisiejsze wydarzenie znów odbywa się jednak w cieniu dramatycznych wydarzeń, tym razem rozgrywających się w bratniej Ukrainie.

Uczestnicząc w ubiegłorocznej edycji Dni Jana Pawła II, powiem otwarcie, nie wyobrażałem sobie – któż zresztą z nas mógł o tym pomyśleć – jak bardzo prorocze okaże się przyświecające im hasło: „ku pojednaniu”. Zdaje się bowiem, że zbrojna, bezprzykładna napaść Federacji Rosyjskiej na wolną i niepodległą Ukrainę otworzyła przestrzeń współpracy i dialogu pomiędzy narodami polskim i ukraińskim, przyniosła zachętę do poszukiwania łączących je podobieństw, a nie dzielących je różnic, stworzyła sposobność do rewizji uprzedzeń narosłych na bardzo już przecież odległych wydarzeniach z przeszłości.

O to, aby zmiana ta mogła okazać się trwała, aby zdołała wydać owoc w postaci dojrzałego porozumienia łączącego naród polski i ukraiński, zabiegać powinni m.in. znawcy i kontynuatorzy ponadczasowego dzieła Jana Pawła II. Krzewienie myśli i wartości, które w tym dziele biorą swój początek, jest misją, za którą odpowiedzialni jesteśmy wszyscy. Poprzez jej realizację oddajemy sprawiedliwość dziedzictwu Jana Pawła II, które pomimo upływu lat nie traci na swojej aktualności.

Świadczą o tym wymownie poprzednie edycje Dni Jana Pawła II, które dotyczyły spraw szczególnie ważnych – zarówno dla nas, jak i dla naszych sąsiadów

na Wschodzie. W ubiegłym roku w tej auli przypominałem, jak szeroki zakres tematyczny i problemowy obejmowały minione odsłony Dni Jana Pawła II, wymieniając m.in. następujące hasła: „prawda”, „dobro”, „wolność”, „godność”, „dialog”, „prawa człowieka i prawa narodów”, „niepodległość”. Każdy z przytoczonych tytułów uzmysławia nam, jak rozległy był obszar zagadnień teologicznych, filozoficznych czy społecznych podejmowanych przez Jana Pawła II. Kolejne edycje ujawniały ponadczasowość, uniwersalność i praktyczny charakter jego przemyśleń.

Nie mniej „współczesny” jest też wymiar tegorocznej, siedemnastej już, odsłony Dni Jana Pawła II, inspirowanej fragmentem pierwszego z poematów opublikowanych w wydanym w 2003 roku *Tryptyku rzymskim*: „Gdzie jesteś, źródło? Polska, Ukraina, Europa”. Dowodzą tego tematy wykładów składających się na rozpoczynającą się sesję naukową. Odwołują się one do problematyki polsko-ukraińskiego pojednania, idei ekumenizmu i szeroko rozumianej europejskiej tożsamości, o której nie można z pewnością myśleć w oderwaniu od złożonej historii obu naszych narodów.

Szanowni Państwo, gotów jestem nawet w tych okolicznościach zaryzykować tezę, że bieżąca edycja Dni Jana Pawła II mogłaby się równie dobrze odbywać pod innym hasłem, a mianowicie: „Nigdy więcej wojny!”. To symboliczne wezwanie papieża, przywoływane i komentowane wielokrotnie w różnych miejscach, warto powtórzyć również dzisiaj, blisko 260 dni po inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. To wydarzenie niewątpliwie odebrało każdemu z nas poczucie bezpieczeństwa, podważając zarazem wszystkie nasze mniemania o współczesnej Europie, którą zwykliśmy uważać za przystań wolności i pokoju. Należy przy tej okazji z całą mocą podkreślić, że refleksji nad kształtem i przyszłością Starożytnego Kontynentu nie można uprawiać bez uwzględniania w niej niepodległej i wolnej od konfliktów Ukrainy, będącej przecież – wbrew fałszywym tezom powielanym przez rosyjski aparat propagandowy – integralną i niezwykle ważną częścią Europy.

Jestem przekonany, że wysiłki podejmowane dziś przez społeczność międzynarodową pozwolą przywrócić pokój w Ukrainie nękaną obecnie przez akty bezprzykładnej, niczym nieuzasadnionej rosyjskiej agresji. Jest to, bezspornie, wielkie wyzwanie dla całego świata. Ufam, że nauki Jana Pawła II i towarzysząca im refleksja nad kondycją i przyszłością Europy, uprawiana przez obecnych dziś prelegentów, skłoni do przemyśleń, które pozwolą nam temu wyzwaniu sprostać.

Szanowni Państwo, nasza sesja odbywa się dwa dni po spotkaniu promocyjnym w Bibliotece Jagiellońskiej skupionym wokół dzieł literackich i teatralnych Karola Wojtyły oraz pierwszego tomu jego dzieł teologicznych. W trakcie tego wydarzenia wyrażaliśmy przekonanie, że naszym obowiązkiem, jako środowiska naukowego, jest przede wszystkim udostępnianie dzieł Karola Wojty-

ły — Jana Pawła II, żeby kolejnym pokoleniom dać podstawy do reinterpretacji wielu przemyśleń ojca świętego. A przecież teksty, które wyszły spod jego pióra, to fundament myślenia o tej wielkiej postaci.

Skoro obecnym Dniom patronuje wezwanie „Gdzie jesteś, źródło?!” z *Tryptyku rzymskiego*, to ową zachętą do powrotu do tekstów Jana Pawła II niech będzie odwołanie do jednego z fragmentów tego pięknego poematu:

Jeśli dziś wędrujemy do tych miejsc,
z których kiedyś wyruszył Abraham,
gdzie usłyszał Głos, gdzie spełniła się obietnica,
to dlatego,
by stanąć na progu —
by dotrzeć do początku Przymierza¹.

Mam nadzieję, że ta sesja będzie ważnym głosem w dyskusji, która toczy się w krakowskich i małopolskich uczelniach od 17 lat, i że jej efektem, tak jak w latach ubiegłych, będzie wydanie tradycyjnej publikacji pokonferencyjnej.

Życzę Państwu udanych obrad.

Abstract

A Word from the Rector of Jagiellonian University in Kraków

The article is a transcript of a speech given during the inauguration of the Main International Scientific Session of the 17th edition of the John Paul II Days, which was held on November 10, 2022. The author stresses that the event addresses different important issues affecting the modern world every year, each time interpreting them within the framework of the Holy Father's thought. Therefore, the 17th edition of the Days of John Paul II, which was held in the shadow of the Russian Federation's invasion of Ukraine, focused on the following subjects: the problem of Polish-Ukrainian reconciliation, the idea of ecumenism, and the question of European identity, shaped by the Ukrainian history and heritage. The author expresses his conviction that experts in the oeuvre of John Paul II should actively contribute to the process of Polish-Ukrainian reconciliation; they should also — for example, by reflecting on the timeless thought of John Paul II — make efforts to restore peace in Ukraine.

1 K. Wojtyła — Jan Paweł II, *Dzieła literackie i teatralne*, t. 2: *Utworki poetyckie (1946–2003)*, red. Z. Zarębianka, Kraków 2020, s. 212–213.

Keywords: John Paul II Days, Karol Wojtyła, Pope, Holy Father, *Roman Triptych*, Polish-Ukrainian reconciliation, ecumenism, European identity, Ukraine invasion

J. Popiel, *Słowo Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] *W poszukiwaniu źródeł. Jan Paweł II o Ukrainie w Europie i inne studia*, red. Z. Zarębianka, Kraków 2023, s. 5–8 (Dni Jana Pawła II), <https://doi.org/10.15633/9788374389174.01>.